

Марініч Ж. С., ад'юнкт кафедри
цивільного права і процесу Національної
академії внутрішніх справ

ПРАВО НА ПОВАГУ ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІД ЧАС СПІЛКУВАННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ З ГРОМАДЯНАМИ УКРАЇНИ

Питання прав поліцейського стає надзвичайно актуальним на тлі суспільних перетворень, які відбуваються в Україні. Стаття 3 Конституції України проголошує, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є найвищою соціальною цінністю. Це зумовлює у необхідності детальної правової охорони. Проте, незважаючи на конституційну охорону, у повсякденному житті зустрічаються факти порушення честі та гідності поліцейського при спілкуванні ним державною мовою з громадянами України. Таким чином, норми Конституції України повинні підкріплюватися положеннями законів та підзаконних актів. Задіявши норми різних галузей права можна досягти практичного забезпечення всіх без винятку прав поліцейських.

Так, відповідно до ст. 297 Цивільного кодексу України юридично закріплено право на повагу честі та гідності. Честь слід розуміти в якості оціночної категорії, яка спрямована від громадян України до поліцейського. Така оцінка є постійною, оскільки поки суспільство взаємодіє між собою, виникають питання, які підлягають певній оцінці з боку інших осіб. Джерелом даної оцінки є конкретні дії поліцейського (слова, письмова форма, конкретні дії). З огляду на вказане, на нашу думку, під поняттям «честі», як об'єктом даного права, слід розуміти особисте немайнове благо, що є позитивною соціальною оцінкою особи в очах оточуючих, яка ґрунтується на відповідності її діянь (поведінки) до загальноприйнятих уявлень про добро і зло та усвідомлення особою цієї оцінки. Стосовно поняття «гідності» необхідно зазначити, що воно, як і честь, вміщує в себе поняття моральної цінності та суспільної значимості. Отже, як видно із вищенаведеного, поняття честі та гідності є доволі близькими, взаємозалежними та взаємопов'язаними, однак не тотожними.

Поліцейський нині є обличчям публічної безпеки, саме правоохоронець щодня під час вирішення професійних завдань спілкується із значною кількістю громадян, надає їм посильну допомогу, запобігає створенню негативних соціальних

конфліктів. Тому він має володіти сукупністю знань та вмінь, що надавали б йому можливість у межах наданих повноважень аналізувати конкретні проблеми, неупереджено та об'єктивно оцінювати різні аспекти своєї роботи, прогнозувати наслідки своїх рішень, оперативно знаходити та застосовувати ефективні методи та засоби розв'язання існуючих та можливих проблем, пов'язаних з його професійною діяльністю.

Співробітники правоохоронних органів є безпосередніми представниками державної влади, з якими громадяни мають пряме спілкування. Велике значення у роботі поліцейського відіграють мова та стиль спілкування.

Мова відображає загальний рівень культури спеціаліста будь-якого фаху, стає своєрідним її показником. Опанування принципами й засадами ділової комунікації є свідченням професійної зрілості фахівця. Водночас треба орієнтуватися на спільні підходи до врахування особливостей ділового спілкування з громадянами України. Слід зважати на те, що людина виростає та виховується в умовах різних національних культур. Відмінності культур можуть бути досить істотними і стосуватись певних елементів спілкування.

Українська мова має свій етикет (правила поведінки й спілкування людей у суспільстві; зовнішній прояв відносин між людьми, культури особистості), що складався впродовж століть, закріплювався у свідомості, регулюючи взаємини між людьми в різних життєвих ситуаціях. Можна виділити наступні ознаки мовленнєвого етикету: ввічливість (риса характеру, яка характеризує особистість гарними манерами, добрими вчинками та освіченістю), гречність (шанобливо ввічливе поведіння з людьми), чемність (форма взаємовідносин між людьми, яка полягає у виявленні уваги, шаноби, доброзичливості), вихованість (загальні норми, вимоги поведінки, яких потрібно дотримуватись), тактовність (вміння вести себе відповідно до прийнятого етикету і етичних норм), обхідливість (ввічливість, привітність у поведінці з людьми), коректність (здебільшого офіційна, суха чемність, уміння «тримати себе в руках» у будь-яких ситуаціях, навіть конфліктних), делікатність (виявлення уваги до конкретної людини), приязність (дружня прихильність, симпатія до когось, дружелюбність, привітність), звичайність (уважність до кого-, чого-небудь, делікатність).

Суворе дотримання правил етикету – важлива умова високої культури поведінки поліцейського як на службі, так і у позаслужбових відносинах. Навіть при негативному ставленні

громадян до поліцейського останній повинен поводитися таким чином, щоб нормалізувати стосунки з людьми, встановити необхідний рівень порозуміння.

Таким чином, професіоналізм працівника органів внутрішніх справ – це здатність до ефективної самореалізації в практичній діяльності його спеціальних професійних знань, що обумовлені особистими якостями та компетенцією. Професіоналізм передбачає не тільки результат чи оцінку діяльності працівника органів внутрішніх справ, але й сам хід його мислення і діяльності; можливі наслідки конкретного способу правоохоронного впливу.

Список використаних джерел

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сес. Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: в 2-х т. – 4-е вид., перероб і доп. / Відп. ред. О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова, В. В. Луць. – Київ : Юрінком Інтер, 2011. – 1200 с.
3. Бандурка О. Професійна етика працівника ОВС. – Харків : НУВС, 2001. – 220 с.
4. Крашеніннікова Т.В., Поповський А.М., Руколяньська Н.В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : Навчальний посібник. Модульний курс. – Дніпропетровськ: Середняк Т.К., 2015. – 330 с.

Корольчук В. В., старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасна освітня ситуація характеризується розумінням необхідності зміни педагогічної парадигми, тенденцією переходу від традиційного до інноваційного навчання. Успішність вирішення проблем перебудови процесу навчання пов'язується з науково-обґрунтованою оптимізацією і інтенсифікацією використання активних (проблемних, креативних, евристичних) форм і методів.